

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slov. petje na naših gimnazijah.

Na c. kr. gimnazijah v Celju in v Mariboru velja pravilo, da je za učence vsako nedeljo in o vsakem prazniku skupna služba božja. Pri njej pa se seveda poje; poprej kedaj se je pelo samo latinski, pozneje tudi že nemški in delj časa sem se je tudi še uvrščevalo slovensko petje.

Ker so slovenski dijaki v večini, je to le naravno in ker ste ravnateljstvu uvideli, da bi v tem, kedaj se v katerem jeziku poje, utegnili priti do neredov, ste vrsto petja sami določili. V Celju se poje eno nedeljo samo latinski, drugo nemški, tretjo pa slovenski in tako gre vrsta celo leto naprej. V Mariboru je red sicer nekaj drugačnji, a krivica se ne godi po edinim jezikom, najprej jo trpi še morebiti slovenski; da je ne trpi nemški jezik, to vemo, pa nimamo tudi nič zoper to. Nam je samo prav, da se le tudi slovenski poje.

Dosehmal bilo bi vse dobro in človek bi sodil, da bi se ne mogel z lahka kdo na tem spodtekniti. Ali izgodilo se je to, to pa ne od vročerkvne mladine. Nihče drug, ko mestni starešine v Celju so našli to zimo ka-li, da se godi nemški cerkvi v Celju v tem huda krivica, ker se poje v njej vsako tretjo nedeljo slovenski.

Župan je torej brž to prepovedal in ker se c. kr. ravnateljstvo ni hotelo tej čudni prepovedi udati, ni več pustil gimnazijcev v cerkev, morali so službo božjo torej preseliti v cerkev gostoljubnih oo. kapucinov. Ali do nje je pot dalnja in treba jim je iti čez most Savinje, to pa je izlasti po zimi neprijetno. Vrh vsega pa so na to še nekateri ultranemški petelinje silen krik zagnali, češ, da je v oni cerkvi velika nesnaga in Bog vedi, kaj še vse. Nemški očetje bi svojih sinčkov ne smeli vanjo pustiti. To vse seveda po krivem.

C. kr. ravnateljstvo je hotelo vsemu konec storiti ter se je obrnilo do vlč. g. opata s proš-

njo, da prepusti mestno župnijsko cerkev gimnazijcem za njih službo božjo. Toda vlč. gosp. opat je prošnjo odbil iz uzrokov, katerih mi ne vemo in si jih tudi ne moremo vmisliti. Da gimnazijci s svojo službo božjo ne bi motili redne farne službe božje, to je gotovo, kajti ta se začne v jutro ob 6. uri in je celo gotovo vselej že pri koncu, preden se začne služba božja gimnazijcev. Le ta se vrši po celem kršč. svetu med osmo in deveto uro, tedaj pa se še tudi pozno sv. opravilo ne začenja.

Po takem se pač ni bilo bati motenja redne službe božje. Drugih ovir, taci, ki bi se ne mogle odvrniti, ako je le kaj dobre volje, mi ne poznamo in sodimo, da jih tudi vlč. g. opat ne pozna. Čemu se je tedaj prošnja c. kr. ravnateljstvu bila odbila? Mi sicer ne vemo, pa menimo, da tiče te ovire samo v mestnem starešinstvu in to nima, hvala Bogu, nobene oblasti čez slov. župnijsko cerkev. Na-nj za to ni bilo treba jemati ozira.

Le prav je za to pa storilo c. kr. ravnateljstvo, da se je še do preč. škofijstva obrnilo. Da tega ni zastoj storilo, to smo že v našem zadnjem listu povedali. Z njegovo modro odločbo je sedaj cela neljuba stvar pač pri srečnem koncu.

Čudi pa se v tem vendar-le človek in vpraša se negotov: Kako je mogoča taka nestrpljivost, to pa še pri starešinstvu v katerem ne sedé kaki mladiči, ampak resni možje? Naj se ali le drže za Nemce ali pa so v resnici Nemci, nič nam ne gre v glavo, da stojé ti možje na tako nizki stopinji in sicer čisto navadne omike, kakor so jo v tem razodeli svetu. Ne, po takem nam bo pač treba, da vselej ločimo nemško omiko pa može, na katerih se kaže. Kakor se na Nemcih v Celju razodeva v tej čudni razpravi, taka pač ne zasluži imena, da je omika. Mi imamo o njej drugo misel in ne maramo, da tudi vsi pravi Nemci ne bodo take veseli.

Bodi pa to, kakor že koli, toliko smemo reči, da želimo istinito: Bog varuj slov. ljudstvo take omike ter za-njo ne zavidamo Nemcev.

Ces. Rud. sadjerejsko društvo za spodnji Štajer.

Redni občni, spomladanski zbor je imelo sadjerejsko društvo letos dne 9. maja meseca popoldne po večernicah; udeležilo se ga je okolu 70 kmetovalcev in raznih drugih stanov.

Ravnatelj društveni, g. dr. Gustav Ipavc, izraža svoje zadovoljnost nad obilno udeležbo in živim zanimanjem za sadjerejo, otvori zborovanje in navzočne s kratkimi besedami prav prijazno nazdravlja ter jih vabi na marljivo sodelovanje na važnem sadjerejskem našem polju.

Iz predsednikovega in tajnikovega poročila pa povzamemo važnije točke: V pretečenem letu je društvo zborovalo a) odbor 24. marca, 9. junija in 19. novembra b) občna zbora sta bila dva in sicer 10. maja v Št. Juriju in 27. decembra v Šmarju.

Posamezne obravnave v teh shodih so se sicer vsakokrat ali natančno, ali pa bolj skrajšano objavljale, zato naj tu sledé le važniši sklepi ali obravnave. Po odborovem sklepu od 24. marca minolega leta so se naročile podobe sadja, da se lažje spoznavajo plemena. Za l. 1885 se je sklenilo prirediti sadno razstavo v Št. Juriju, a ker društvo ni dobilo pri osrednjem odboru c. kr. kmetijske družbe v Gradcu nobene podpore in po uplivu poslednje tudi druge oblasti niso ničesar privolile, morala se je razstava za minulo leto opustiti.

Nasvetoval pa nam je osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe, naj se društvo udeleži regionalne razstave v Mariboru, kar je pa odbor po svojem sklepu opustil iz merodajnih uzrokov.

V odborovi seji dne 19. novembra l. l., h kateri se je poklical tudi g. Klenart, kot obče poznan izvedenec, strokovnjak v sadjereji iz Gradca, se je sadje doposlano iz raznih krajev Spod. Štajerja, imenovalo s praviimi imeni ter so se zaznamovale tiste vrste, katere bi utegnile za naše kraje najvažnije biti z ozirom na rodovitnost in na bask, ki ga donajajo.

Odbor se je odločil za 12 jabelčnih in 10 hruševih plemen v širšem obsegu. Ker je skušnja pokazala, da je dosedanji Štefanijin vrt za društvene namene premajhen, si je društvo priredilo še jeden vrt, ki meri okolu 1100 kvadratnih sežnjev.

Na predlog gosp. Fr. Lenčeka z Blance se okrajnemu sadjerejskemu vrtu v Sevnici dovoli od društva 30 gl. podpore, ki se je tudi izplačala. Po odborovem sklepu se je društvo tudi obrnilo na vse okrajne zastope društvenega okroga s prošnjo in priporočilom, naj se

v vsakem okraju ustanovi po jeden večji sadjerejski okrajni vrt, katero podvzetje hoče društvo vsestransko podpirati po svoji moči. Društvo je na uložene prošnje po hvalevrednem prizadevanju odbornika g. M. Vošnjaka, državnega in deželnega poslanca, dobilo lepo podporo od raznih strani.

V letošnji spomladi je društvo razposlalo 10.000 divjakov jabelčnih in hruševih in za cepljenje teh potrebno število cepičev. Požlahtnjenih jabelčnih in hruševih drevesec se je razposlalo 14.000. Na novo smo zasadili 4000 divjakov in dosedaj se je požlahtnilo okolu 3000 divjakov. Jabelčnih in hruševih peček v prsti pomešanih se je posejalo, brž, ko je sneg zginit in se je zemlja malo osušila, dva precejšnja zaboja.

Društvo je od začetka do sedaj pristopilo 426 udov; med temi je 18 ustanovnikov, drugi so letniki. Od zadnjega občnega zbora 17. decembra 1885 do sedaj je društvenino za tekoče leto odrajtalo 54 letnikov. Iz blagajnikovega poročila povzamemo, da je po odbitih velikih stroških za najem novega vrta, prekopavanje itd. še v blagajnici 175 gold. 64 kr. gotovine. V pregledovalca računov se volita g. Fr. Kartin, trgovec in g. T. Grah, učitelj.

Temu sledi govor o sadjereji in trtoreji gospoda J. Rupnika, nadučitelja v Št. Lovrencu pod Prežinom. Jako poučljivo in zanimivo prednašanje, katero je pojasnjeval s šibicami in trtami, ki jih v ta namen seboj prinesel prirezovaje in odrezovaje jih, obsegalo je te-le glavne točke: 1. Kako je v drevesnici drevesa odgojevati? 2. Okrajšanje srčne ali glavne koreninice in debla. 3. Cepljenje s priklado, z okom, s spečim in živim okom. 4. Pomlajenje starih dreves. 5. Precepljenje dreves. 6. Kako se onemogla in zanemarjena drevesa zopet okrepcajo.

O trtoreji je g. govornik obravnaval te-le točke: 1. Vzrejevanje trsa na gredici. 2. Cepljenje spomladi. 3. Cepljenje na zeleno mladiko z zelenim cepičem — od 15. maja do 15. jun.

Ta jako praktično zastavljen govor je zanimal gospoda kakor kmeta. Na razna stavljenja vprašanja je g. Rupnik prav prijazno in podučljivo odgovarjal in pojasnjeval. — Hvala mu! Zavoljo prošlega časa so se predlogi in posvetovanje radi prihodnje udeležbe pri razstavah morali preložiti na prihodnjico.

V Št. Juriju na juž. žel.

Val. Jarc, tajnik.

Gospodarske stvari.

Konjereja pa vzboljševanje pašnikov.

Po „Konjereju“.

Naj konjereja prospeva, treba je pred vsem, da skrbimo za primeren živež, kajti malo